

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 13. In abscondito facito opera tua bona, sicut Christus sua, vt integra conseruentur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

zuram, vt filium eius recens natum deuoraret. Videre hic licet draconis desiderium mulieris filium rapiendi. Quid illa? Eâ quâ peperit hora, magno impetu sustulit filium, ad Deum misit, throno eius obtulit. *Et peperit filium masculum &c. Et raptus est filius eius ad Deum & ad thronum eius.* Quam graphicè describit animam sanctam, amodo est in cælo, spe & desiderio ibi uiuit, quod de iustis hic adhuc degentibus intelligit D. Paul. (sic eum explanantibus D. Chryso-
Ad Ephes. Rom. & D. Thom.) his uerbis: *Considere fecit in calceis.* Et in eorum nomine dicebat ipse: *Nostra conuersatio in calce est.* Prægnans est bonorum desideriorum, sed in ea non remanent: enititur enim ea per bona opera parturire, id est, opere exequi, & ob hoc dicitur, quod in pariendo dolores sentiat: quia non dubium est, quin dolores prouocent, & animam crucient opera bona, quando paruntur & in lucem eduntur. Quando capitur disciplina, à cibis abstinetur, dormitur in terra, iniuria remittitur.

Sunt uerò hi filij masculi, fortes, & tanti animi, vt cælorum regnum capiant, vt bene profectur Origen. declarans cur Pharaeo occidi iussit omnes Hebræorum natos masculos, puellas uerò reseruati. Quali desiderio ardet draco hunc masculum deuorandi, & vt eum hic relinquant, & iudices tibi hominum oculis satisfactum. Hoc modo illum rapit, dilacerat, deuorat. Sicut rapuit quotquot masculos enitebantur animæ illorum Hypocritarum, qui eo momento quo nascebantur, rapiabantur occidendi: cum qui illa opera faciebat non haberet sperandum pro illis præmium aliquod: *Amen dico uobis receperunt mercedem suam,* ait Christus. Non ita, sed actu feruido, forti animo, corde inuidio rapio filium hunc masculum ad Deum, cum throno illius offerro, draco cum non deuoret. Hoc est, vt agas id quod dixit idem Apostolus: *Omnia in gloriam Dei facite.* Domine Deus, ad tuum obsequium sit ista penitentia. Domine Deus, ad tuam gloriam sit illud opus pium &c.

§. 13. *In abscondito facito opera tua bona, sicut Christus sua, vt integra conseruentur.*

27 **N**otanda sunt autem uerba, quibus utitur diuinus Magister. *Ne uideatis hominibus ieiunans,* quæ profunda continent mysteria. Non ait, vt non uideant homines opera uestra bona, sed, vt ea non hac intentione facias,

sicut & in præcedenti uerbo expendit D. Chry. *Hom. 11.* f. 1. quod non dixerit, quando ieiunatis non si. *Imp. 1.* tis tristes: cum præterquam, quod ieiunium cum carnem affligat, secum etiam trahat quandam tristitiam & capitis demissionem: nulla res magis congruit peccatori, & quæ sit illi uulgius, quam tristitiam incedere, & sic conueniret ut omnes tristes incederent, qui tales sunt. Id quod Dominus dicit: hoc est, *Nolite fieri:* quod proprie & genuinè significat: ne tristitiam ostentes fictam, compositam, & violentam, ut ieiunium ac penitentiam uestram decantetis; ita in eo quod subiungit. *Ne uideatis hominibus ieiunans,* non intendit, ut non uideant homines opera uestra bona, quia multa eorum non potes ab oculis hominum excusare, sicut audiendo missam, confitendo, communicando &c. sed vt ea non facias eâ intentione, ut ob ea uidearis, & illi illa uidentibus oculos suos in te deflectant, te laudantes, & pro uiro sancto & optimo colentes. Sed ut ea uidentes illi & tu oculos sursum in Deum erigaris, illum & pro illis, & per illa collaudantes.

Hinc declauit & enodauit D. August. quandam difficultatem, quæ ei ad eam grauis uidebatur, ut Diuinum quoddam lumen inuocaret, quo illam intelligeret. Videtur quod unâ eademque concione Christus nobis contraria præcipiat. Sedens in monte, suosque docens d. scipulos, eos ad præclara, sanctaque opera exhortatur, quæ dicuntur lux, & ea oculis hominum exponant uidentia. *Sic luceat lux uestra coram hominibus, ut uideant opera uestra bona.* Progreditur ulterius, & ait in hoc Euangelio, ut agatis opera uestra in abscondito procul ab oculis hominum, ea tantummodo Patris uestri caelestis oculis pateant: *Ne uideatis hominibus ieiunans, sed Patri tuo, qui uides in abscondito.* Uidentur hæc sibi contraria, agite opera uestra, ut ea uideant homines, & sic agite opera uestra in abscondito, ut ea homines non uideant. Veruntamen non sibi contradicunt (ait D. August.) Magister enim noster ueritas est, & ueritas sibi ipsi non contradicit. Ambo sunt faciendæ. Ad huius difficultatis enodationem, aduerte duo documenta.

Primum certum est, communiter bonum esse agere opera uestra bona in abscondito, ob peticulū uanz gloriæ, quæ in illis est. ut tinca cocco & nebula florenti campo, quia illico contumit eius substantiam, et nudum stramen relinquit. Opus bonum tantæ est excellentiæ, ut naturaliter exciet in eo, qui illud agit, appetitum & uoluntatem illud manifestandi, & ideo uocatur lux, quia ipsi maximè proprium est, se oculis de-

tegere, ac manifestare, & vt tale illud sequitur, ac manifestat honor, & post se trahit laudem & gloriam, & quando hæc se offert, ait D. Aug. res ad Aurel. est difficillima eam repellere, & licet inueniamus aliquos, qui laudes non querunt, paucos tamen reperias Baptistas, qui oblatas reiciant, & dicunt, *Non sum, sincere, & sine fuco, Non sum.* Cum verò hoc sanctis pernotum sit, ad agendum opera bona secedunt in desertum antra, angulos noctium secreta timentur, dissimulant & fingunt. Ita Abraham se subtraxit, cum solo suo filio, quem ibat sacrificaturus, deserendo uxorem, domum, familiam, quinimo & duos famulos, quos eatenus secum duxerat, præcedens, vt solus esset Deus, quem haberet spectatorem.

Ad rem ponderat D. Gregor. quod natura, quasi prouida mater, vt conseruet arbores, earumque fructus, illas duris cortice contexerit, & grana, quæ facili ab ambus decipiuntur, multis inuoluntatibus est eis, tunicellis, quasi panniculis, seu linteolis abscuderit, insuper & arillarum apponit velut propugnaculum, ex stimulis pungentibus: si enim ea clare & nudè exposuisset & oculis subiecerit, illico ab aribus deuorarentur & solis ardore siccarentur. Huic proposito congruum exponit D. Gregor. id quod Dominus dixit per Prophetam

1. E: Ficum meam decorticauit: albi facti sunt ramus eius. Corticem abstulit, qui fici substantiam contegebat, apparuit eius albedo, ante abscondita omnium oculis: hinc eius perditio: statim enim ventus eam desiccavit, & consumpsit, & arefcit.

Interrogauit quondam eundem S. Doctorem Petrus eius Diaconus, quem habebat vt filium, vt ei exponeret quomodo hæc se haberent relata ab Euangelistis: quod Christus patrando opera quadam excellentiora cæteris, procurarit vt ea nec foris, nec in publico diuulgarent, & quanto magis ipse ostendebat se hoc velle, eò amplius diuulgabant. Narrat D. Marc. quod egresso de finibus Tyri, ei obtulerint sardum & mutum, deprecantes, vt eum curaret; curauit eum, præcipiens eis, vt silentio tegerent opus illud quod viderant: *Præcipit illis, ne cui dicerent, quantum autem eum præcipiebat, tanto magis plus prædicabant.*

Idem refert D. Matth. Accesserunt ad eum duo cæci rogantes, vt lumen perditum mererentur recipere: at ille solo oculorum tactu eis lumen restituit, quibus vehementer præcepit, vt miraculum illud celarent, nec vlli hominum manifesta-
re: *Comminatus est eis Iesus, dicens: videte ne quis sciat.* Expendit Euthymius vim huius verbi: *Comminatus est, & ait, quod in textu Græco positum est verbum, quod significat, præcipere*
Hieron. Bapt. de Lanuza, Tom. 1.

syncretissimè; circumflectendo oculorum supercilia, caput agitando, comminando, si secretum reuelauerint. Et hoc ipsum notat D. Chrysol. *Nulli eos dicere iussi, non simpliciter, sed magna* *Hom. 33. cum vehementia iussi: acriter enim infremui, di-* *in Matth. cæci cauere, ne quis resciat.* His non obstantibus, tom. 1. cæci iam illuminati non solum non obstantibus, sed silentio miraculum, sed se publicos præcones, & testes illius miraculi reddiderunt, & vt illud proclamarent, linguas suas claugentes tubas effecerunt. Petiit à S. Gregorio hic eius Diaconus, D. Greg. Pater sancte quid est hoc? vel id quod Christus L. 1. Diak. præcepit, sincere & sine fuco præcepit, vt leno c. 9. vt fieret, vel ioco solum, & sicte verbis aliud indicans, quam reuera volebat voluntate suâ: Illud secundum, dici non potest de eo, qui summa est & purissima veritas, cui non quadrat, vnum habere in ore, & contrarium in corde. Non est Christus de numero hominum huius mundi, qui dicitur, nolo; nolo; sed proice illud in pileum meum. Si in rei veritate & candidè voluerit hoc quod eis præcepit, quomodo non fuit completum? cum sit eius voluntas omnipotens, & possit, quod sincere eius vult voluntas. *Namquid vniuersus Dei hac in re velle habuit, quod non potuit implere?* Attende, fili mi, ait D. Gregor. supponere debes primò quòd ea quæ egit Christus, ad instructionem nostram pertinebant, & erant omnes eius actiones, nostris actionibus documenta. *Redemptor noster, omne quod per mortale corpus egit, hoc nobis in exemplum actionis præbuit, vt eius vestigia sequentes Ege.* Secundo suppone, quòd licet in Christo non plures sint, quam vna persona, quæ simul est Diuina & humana. Et sicut vnaquæque earum suam habet propriam voluntatem, erant in Christo duæ voluntates realiter distinctæ, vna Diuina, quæ erat æqualis Patris; humana altera, quæ similis erat nobis. Et licet voluntas Diuina esset omnipotens, vt de ea, & propter eam dicat David: *Omnia quacumque* *Psa. 134. 6. Dominus voluit, fecit in celo & in terra,* non erat tamen ex se, talis humana. Non erat Christus exemplar nostrum secundum quòd operabatur, solummodo volendo res ipsas voluntate Diuinâ quia in ea impossibile est homini eum imitari: *Quid est homo, vt possit sequi Regem, factorem* *Eccl. 3. 12. suum?* At bene quidem secundum quòd procedebat operando voluntate humanâ, quæ nobis erat similis.

Ad hoc aliquoties voluit aliqua solâ voluntate humana, & sicut hæc non est omnipotens, non omnia faciebat, quæ præcisè hac voluntate intendebat, vt ostenderet, & nos erudiret, quid sit, quod

E quod

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quod homo debeat velle sua voluntate, & quomodo procedere debeat in actibus talis voluntatis (de quibus suo loco dicemus. agendo de oratione in horto.) Alterum huius exemplar fuit (in quo hoc clare patuit) casus de quo modo agimus. Realiter & sincere volebat Christus (teste D. Gregor.) abscondere hanc praecleara opera, & non praeclearari, nec: huius cognosci. Verum hoc solum voluit voluntate humana, totum hoc agendo, quod merus homo, & potest, & solet, ut in vulgus non spargatur, & id quod agit, hoc est, petere & commendare candidè, ut maneat secretum, & multis manuum gestibus comminari, demonstrans se graviori offensum in per contrarium, ut per hoc homines instruat, quando faciunt aliqua bona opera, procurent pro suo modulo, & velut realiter & candidè, ut illa nesciant homines, ob graue periculum, cui exponantur. Ita ut quando Deus voluntate Diuina vellet ea publicari, ob aliorum salutem, sic quasi contra eorum voluntatem, (*Prodantur inuisi*) dicebat D. Gregor. eo modo, ut ipsi de suo agant quod possunt, & quantum possunt, ut sub silentio tegantur. Et si Deus per suam voluntatem voluerit absolute illa detegere & publicare, hoc erit, quod maxime conueniet.

MAGATHON. Epist. ad Augustinos in 6. Synodo Ger. Marc. 7. 24. I V. Quomodo Christus idem & noluerit & voluerit. Ex hac doctrina declarauit postmodum D. Agathen Pontifex, D. Gregorij successor, verba quaedam difficiliora ex D. Marco, qui ait: Ingre- diens Iesus terram Tyri & Sidonis voluit latere, & non potuit. *Ingressus domum, neminem voluit scire, & non potuit latere.* Volebat Diuinam suam lucem abscondere, & minime potuit: Quomodo vero hanc dici possunt de eo, qui omnia mera & libera sua voluntate continet? Intelligit aut, quod loquitur de Christo, secundum quod homo esset. *Latere voluit: quia tanquam homo, ut lateret, quantum factu erat, fecit. Ingressus est enim domum, & c.* Ad hoc tanquam Magister noster vult, ut opera sua plane Diuina silentio contegantur, licet in illis nullum subesset periculum, etsi sole clarius omnibus forent cognita: Ad instructionem nostram, ut si seruare velis opera tua bona (quibus tantum subest periculum,) si publice sint facta, contende, quantum est in te omnibus modis, & sincere, secrete ea peragere, ut non videantur, aut sciantur, committens Deo eorumdem manifestationem, qui in hoc sapienter prouidebit, quod magis viderit expedire, ad sui nominis gloriam, & ali- quando reddet illa cognita & manifesta, magis sincere & in rei veritate, quam tu ea coneris abscondere, ut nesciantur.

§. 14. Superabis artes, quibus Pharo in inferna- lu conatur perdere opera bona, si ea ab oculis hominum abscondas, sicut Ananiam & Saphiram filium Moysen ab oculis Aegyptio- rum.

Hic proposito valde quadrat consideratio Origen. circa historiam, quam Spiritus nobis refert de filiis Israel in Aegypto. Extremam molestiam & anxiam sollicitudinem inferebat superbo illi & tyranno Regi Pharaoni, videre Hebraeos tam fecundos in natis filiis, quae omnibus tam sanis & formis venustis: timens, ne succrescentes in se & regnum suum in- surgerent, & omnes interficerent; ut se hinc pe- riculo opponeret, cogit sapientes suos & con- cilium, quibus ait: Amici, parum solliciti viuimus, cum vita & libertas nostra magno subiacet pe- riculo: ecce enim aduenit hi Israelitae in tantum excreuerunt numerum ut videtis, & quis ambigat, quin possent in nos & regnum nostrum insurge- re, quocirca necessarium praecauendum huic dam- no, idq; valde subtiliter atque eo modo, ut prius quam conspirent in vnum & sumant arma, eos omnes deleamus: *Ecce populus filiorum Israel multus & fortior nobis est, venite sapienter oppri- mamus eum.* Ad hoc primo, modum vixit: et perite, quo nec viri filios generent, nec mulieres concipiant: Hic autem fuit ut illos tam graui- bus opprimeret laboribus, qui lassatos consumerent. In quem finem dicebat, quod statim e his- nas ciuitates & eas valde celebres edificaret, in quibus posset aulam suam Regalem constituit, & illi futuri sint, quibus incumbat prouidere & omnia materialia aduchere, lateres, cespites, cal- ceum, & quidquid necessarium fuerit huic operi, & hoc innuit sacer textus his verbis: *Omnia fa- mulatu.* Atque ad hunc finem omnes conscubus, constituit operum praefectos, cuique assignat certum pensum torulatum, quod eorum vires longè excederet, & si illud non experient crude- lissimè virgis illos ex veperibus, spinis sentibusque flagellabant.

Et ait Philo late describens hanc historiam, quod illos, qui se infirmitatis causa excubabant, occiderent: Erant hi labores tam intollerabiles, ut eos adeo defatigarent, ut felices se aestimarent noctibus praegravi somno in terram decidere, quo medio videbatur, quod omnino obliuiscerentur & cessarent inordinati motus carnis, & ad filios procreandos fierent imbecilles. Insuper